

5.SINIF
1.DÖNEM 1. YAZILI
MEB ÖRNEK YAZILI SORULARI
YAZILI HAZIRLIK ÇALIŞMASI
FEN BİLİMLERİ
2023-2024 VE 2024-2025

2023-2024 1.DÖNEM 1.YAZILI MEB ÖRNEK SORULARI

1. Güneş yüzeyindeki karanlık bölgelere Güneş lekeleri denir. Bir araştırmada bilim insanlarının çektiği Güneş fotoğrafları aşağıda verilmiştir.

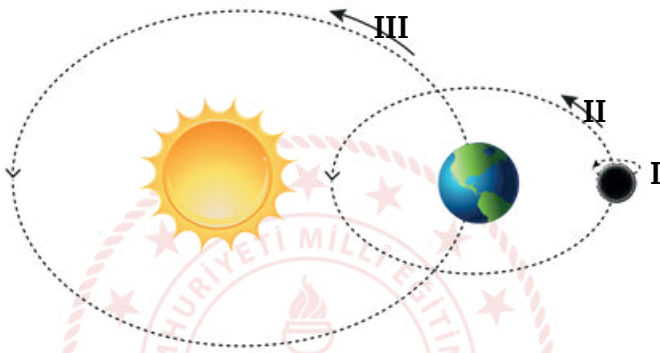
Buna göre çekilen fotoğraflarda Güneş lekelerinin konumunun değişmesi Güneş'in hangi özelliğinden kaynaklanır?

2. Ay'ın yüzeyinin kraterler ile kaplı olmasının nedenini açıklayınız.

3. Ay'da bir yaşam alanı oluşturulabilmesi için gereken koşullardan iki tanesini yazınız.

4. Dünya'dan bakıldığında Ay'ın hep aynı yüzünün görülmesinin nedenini açıklayınız.

5. Aşağıdaki şekilde Ay'ın hareketleri numaralanarak verilmiştir.

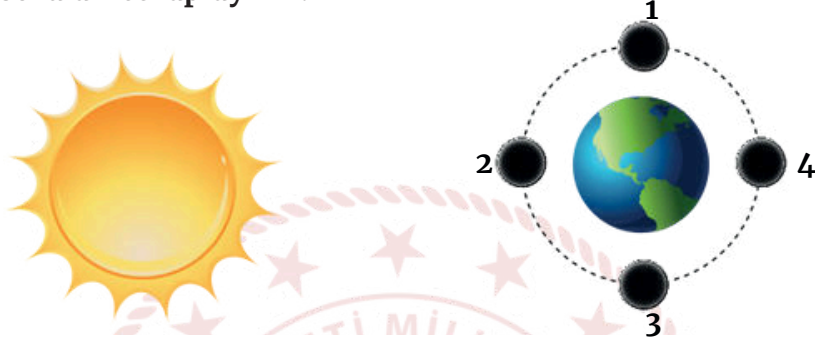
Buna göre verilen hareketleri numaralarının karşısına açıklayınız.

I:

II:

III:

6. Aşağıdaki görselde Ay'ın Dünya'ya göre konumları numaralanarak verilmiştir. Görsele göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Evrelerin adlarını numaralarının karşısına yazınız.

1:

2:

3:

4:

b) Evrelerin şekillerini numaralarının karşısına çiziniz.

1:

3:

2:

4:

7. Güneş, Dünya ve Ay'ın yaptığı hareketleri ve yönlerini aşağıda verilen görsellerin üzerinde oklarla çizerek gösteriniz.

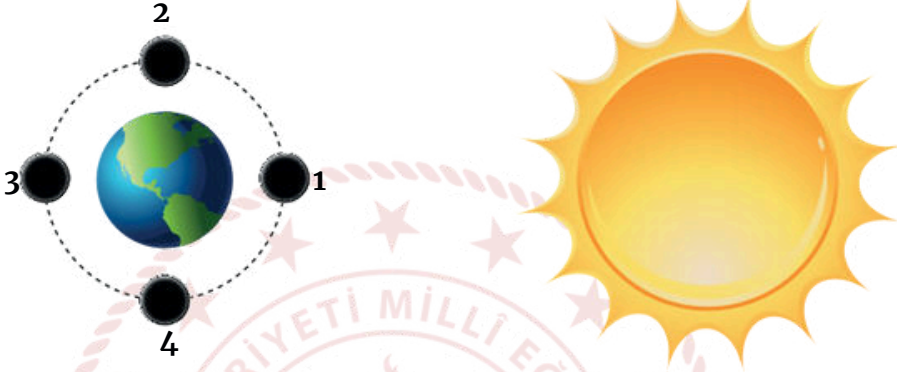
8. Bir öğrenci çektiği aşağıdaki fotoğrafta Güneş'in parmakların arasına sığabilecek kadar küçük olduğunu görmüştür. Öğrenci daha önceden edindiği "Güneş'in çapı, Dünya'ninkinden yaklaşık 109 kat daha büyüktür." bilgisi ile çektiği fotoğrafın çeliştiğini fark etmiştir. Buna göre verilen bilgi ve fotoğraf arasındaki çelişkinin nedenini açıklayınız.

9. Ay'ın çok ince bir atmosferinin olmasının sonuçlarından iki tanesini yazınız.

10. Ay'da yaşam olmadığı bilinmektedir. Fakat uzayda yapılacak araştırmaları kolaylaştırabilmek için Ay'da bir yaşam alanı oluşturulmak istenmektedir. Bunun için Ay'da oluşturulabilecek bir yaşam alanı tasarlayarak bu tasarımınızı açıklayınız.

11. Aşağıdaki görselde Ay'ın Dünya'ya göre konumları numaralanarak verilmiştir. Görselden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Yeni ay evresinin kaç numaralı konumda görüldüğünü yazınız.

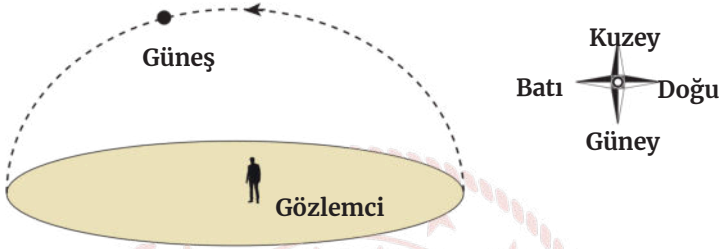
b) Hilal evresinin kaç numaralı konumlar arasında görüldüğünü yazınız.

c) Şişkin ay evresinin kaç numaralı konumlar arasında görüldüğünü yazınız.

ç) 3 Haziran'da Ay 2 numaralı konumda ise 24 Haziran'da Ay'ın kaç numaralı konumda olduğunu evresi ile birlikte yazınız.

12. Oluşturacağınız bir model üzerinde Güneş, Dünya ve Ay'ın yaptığı hareketleri oklarla çizip numaralayıarak açıklayınız.

1. Bir gözlemcinin gün içerisinde yaptığı gözlem sonucunda Güneş'in gökyüzünde izlediği yol şekildeki gibidir.

Yapılan gözlem ile ilgili öğrencilerin yorumları aşağıda verilmiştir.

Güneş gökyüzünde doğudan batıya doğru hareket eder.

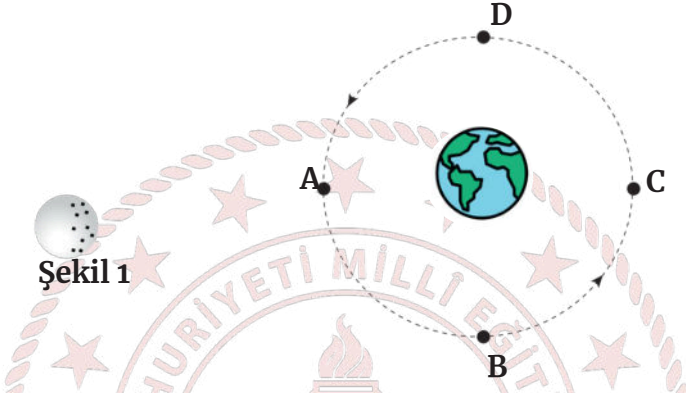
Güneş gökyüzünde hareket etmemesine rağmen hareket ediyor gibi görünür.

Güneş saat yönünün tersinde hareket eder.

Bu gözlem, öğrencilerden hangisinin yaptığı yorumu destekler? Nedenini açıklayınız.

2. Dünya ve Ay'ın hareketleri ile ilgili bir etkinlikte Dünya'yı temsil etmesi için bir Dünya modeli, Ay'ı temsil etmesi için pinpon topu kullanılmıştır. Ay'ı temsil eden pinpon topunun Şekil 1'deki gibi bir yüzeyi noktalar ile diğer yüzeyi ise çizgiler ile işaretlenmiştir.

Pinpon topu A konumunda iken Dünya'dan bakıldığında sadece noktalı yüzü görülmektedir.

Buna göre pinpon topu D konumuna getirildiğinde aşağıdakilerden hangisi gibi görüldüğünü işaretleyiniz? Yaptığınız işaretlemenin nedenini açıklayınız.

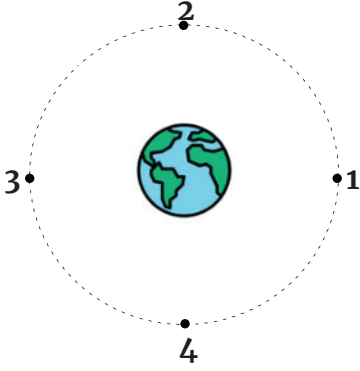

3. Ay'ın ilk dördün evresinde Güneş, Dünya ve Ay'ın konumlarını gösteren bir model çiziniz.

4. Ay'ın Dünya yörüngesinde bulunacağı konumlar model üzerinde numaralanarak verilmiştir. Bu modele göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

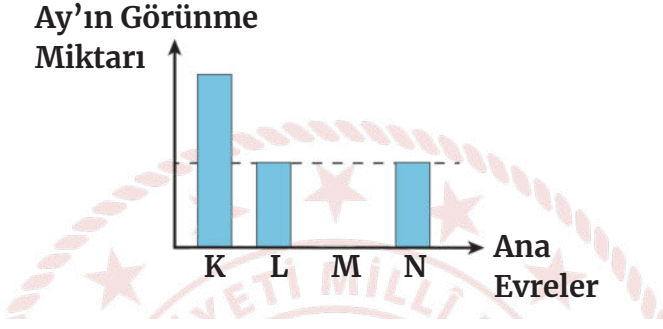

a. Ay 3 numaralı konumdayken bulunduğu evrenin adını yazarak şeklini çiziniz.

b. Ay, hangi konumlar arasında Türk bayrağındaki şekliyle görülür?

c. 6 Nisan'da Ay 2 numaralı konumda olduğuna göre 27 Nisan'da Ay'ın hangi evrede olacağını yazarak şeklini çiziniz.

5. Bir öğrenci Ay'ın ana evrelerini sırasıyla gözlemleyerek bu evrelerde Ay'ın Dünya'dan görünme miktarları ile ilgili aşağıdaki grafiği çizmiştir.

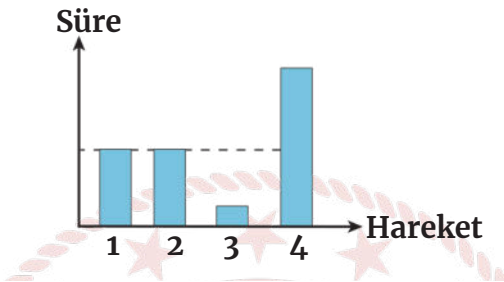

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a. Grafikte verilen K, L, M ve N evrelerinin adlarını yazarak şekillerini çiziniz.

b. L evresinin gözlemlendiği tarih 13 Temmuz olduğuna göre N evresinin gözlemlendiği tarihi yazarak nedenini açıklayınız.

6. Dünya ve Ay'ın yaptığı hareketlerin bir tam turuna ait sürelerini gösteren grafik aşağıda verilmiştir.

Buna göre 1, 2, 3 ve 4 ile gösterilen hareketler Dünya ve Ay'dan hangisine aittir? Nedenini açıklayınız.

2023-2024 1.DÖNEM 1.YAZILI MEB ÖRNEK SORULARI CEVAP ANAHTARI

1. Güneş yüzeyindeki karanlık bölgelere Güneş lekeleri denir. Bir araştırmada bilim insanlarının çektiği Güneş fotoğrafları aşağıda verilmiştir.

Buna göre çekilen fotoğraflarda Güneş lekelerinin konumunun değişmesi Güneş'in hangi özelliğinden kaynaklanır?

GÜNEŞ'in kendi eksenini etrafında saat yönünün tersine doğru dönmesi sonucu hareket eder.

2. Ay'ın yüzeyinin kraterler ile kaplı olmasının nedenini açıklayınız.

AY'ın atmosferi yok denecek kadar ince olduğu için Ay'a çarpan gök cisimleri AY'ın yüzeyinde KRATER adı verilen çukurlar oluşturur. Hava olayları ve rüzgar olmadığı için toprak aynen kalır ve dağılmaz.

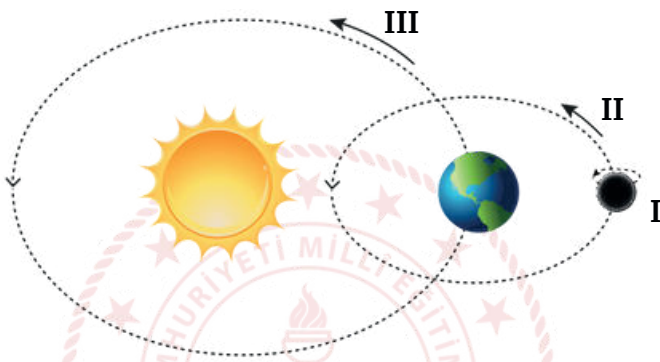
3. Ay'da bir yaşam alanı oluşturulabilmesi için gereken koşullardan iki tanesini yazınız.

Su, oksijen, uygun sıcaklık, atmosfer olması gerekir.

4. Dünya'dan bakıldığında Ay'ın hep aynı yüzünün görülmesinin nedenini açıklayınız.

Ay'ın kendi etrafında dönme süresi (27 gün 8 saat) ile Ay'ın Dünya etrafında dolanma süresinin (27 gün 8 saat) aynı olmasından dolayı Ay'ın hep aynı yüzünü görürüz.

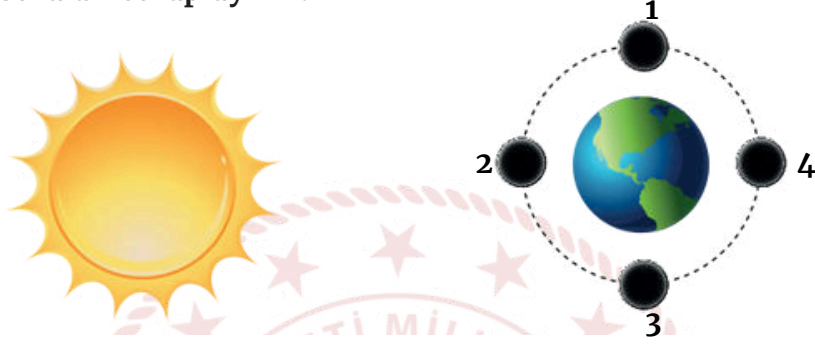
5. Aşağıdaki şekilde Ay'ın hareketleri numaralanarak verilmiştir.

Buna göre verilen hareketleri numaralarının karşısına açıklayınız.

- I: **Ay'ın kendi eksenini etrafında dönmesi**
II: **Ay'ın Dünya'nın etrafında dolanması**
III: **Dünya'nın Güneş'in etrafında dolanması**

6. Aşağıdaki görselde Ay'ın Dünya'ya göre konumları numaralanarak verilmiştir. Görsele göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Evrelerin adlarını numaralarının karşısına yazınız.

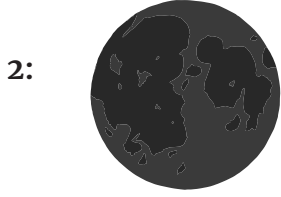
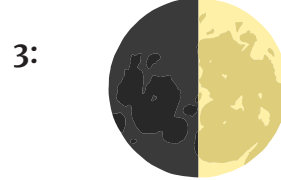
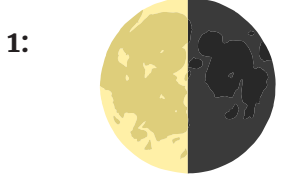
1: **SON DÖRDÜN**

2: **YENİAY**

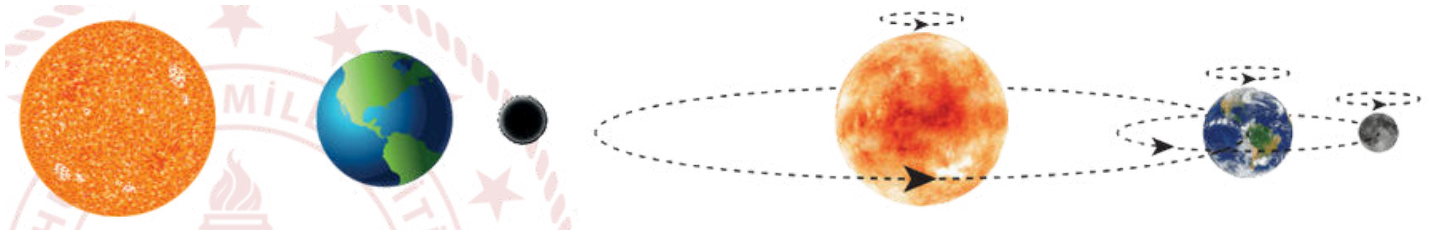
3: **İLK DÖRDÜN**

4: **DOLUNAY**

b) Evrelerin şekillerini numaralarının karşısına çiziniz.

7. Güneş, Dünya ve Ay'ın yaptığı hareketleri ve yönlerini aşağıda verilen görsellerin üzerinde oklarla çizerek gösteriniz.

8. Bir öğrenci çektiği aşağıdaki fotoğrafta Güneş'in parmakların arasına sığabilecek kadar küçük olduğunu görmüştür. Öğrenci daha önceden edindiği "Güneş'in çapı, Dünya'ninkinden yaklaşık 109 kat daha büyüktür." bilgisi ile çektiği fotoğrafın çeliştiğini fark etmiştir. Buna göre verilen bilgi ve fotoğraf arasındaki çelişkinin nedenini açıklayınız.

Güneş çok büyük olmasına rağmen gerçek boyutundan daha küçük görünür. Dünya'ya yaklaşık 150 milyon km uzaklıkta olduğundan yani bizden çok uzakta olduğu için Güneş'i daha küçük görürüz.

9. Ay'ın çok ince bir atmosferinin olmasının sonuçlarından iki tanesini yazınız.

- 1-Gök cisimleri Ay'ın yüzeyine çarptığında krater adı verilen çukurlar oluşturur.
- 2-Rüzgar ve hava olayları gerçekleşmez.

10. Ay'da yaşam olmadığı bilinmektedir. Fakat uzayda yapılacak araştırmaları kolaylaştırabilmek için Ay'da bir yaşam alanı oluşturulmak istenmektedir. Bunun için Ay'da oluşturulabilecek bir yaşam alanı tasarlayarak bu tasarımınızı açıklayınız.

Yaşam olması için gereken koşulları unutmamalıyız. Su, uygun sıcaklık, oksijen bulunan bir yaşam alanı kurulabilir.

11. Aşağıdaki görselde Ay'ın Dünya'ya göre konumları numaralanarak verilmiştir. Görselden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Yeni ay evresinin kaç numaralı konumda görüldüğünü yazınız.

1 numara

b) Hilal evresinin kaç numaralı konumlar arasında görüldüğünü yazınız.

1-2 arası ve 4-1 arası

c) Şişkin ay evresinin kaç numaralı konumlar arasında görüldüğünü yazınız.

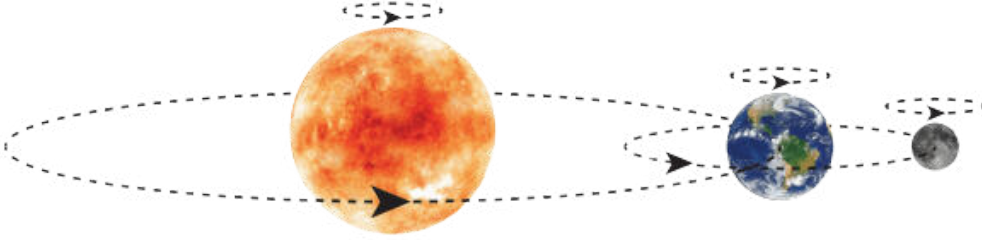
2-3 arası ve 3-4 arası

ç) 3 Haziran'da Ay 2 numaralı konumda ise 24 Haziran'da Ay'ın kaç numaralı konumda olduğunu evresi ile birlikte yazınız.

2 ana evre arası 1 hafta (7 gün) sürer. 3 hazirandan 24 hazirana kadar 21 gün var yani 3 hafta 3 haziranda ilkördün evresi yaşıyorsa 1 hafta sonra dolunay evresi yaşanır. Dolunaydan 1 hafta sonra sondördün yaşanır. Sondördünden 1 hafta sonra yeniay yaşanır.

sonuç: yeniay

12. Oluşturacağınız bir model üzerinde Güneş, Dünya ve Ay'ın yaptığı hareketleri oklarla çizip numaralayıarak açıklayınız.

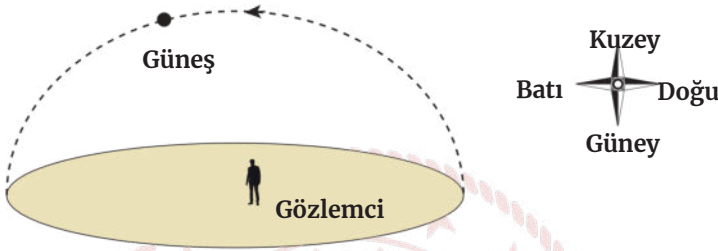
GÜNEŞ: Kendi eksenini etrafında dönme hareketi yapar

DÜNYA: Kendi eksenini etrafında dönme hareketi, Güneş'in etrafında dolanma hareketi yapar.

AY: Kendi eksenini etrafında dönme hareketi, Dünya'nın etrafında dolanma hareketi yapar. Ayrıca Dünya ile birlikte Güneş etrafında dolanma hareketi yapar.

2024-2025 1.DÖNEM 1.YAZILI MEB ÖRNEK SORULARI CEVAP ANAHTARI

1. Bir gözlemcinin gün içerisinde yaptığı gözlem sonucunda Güneş'in gökyüzünde izlediği yol şekildeki gibidir.

Yapılan gözlem ile ilgili öğrencilerin yorumları aşağıda verilmiştir.

Güneş gökyüzünde doğudan batıya doğru hareket eder.

Güneş gökyüzünde hareket etmemesine rağmen hareket ediyor gibi görünür.

Güneş saat yönünün tersinde hareket eder.

Güneş'in farklı yerlerde görülmesinin nedeni Dünya'nın kendi etrafında dönmesidir.

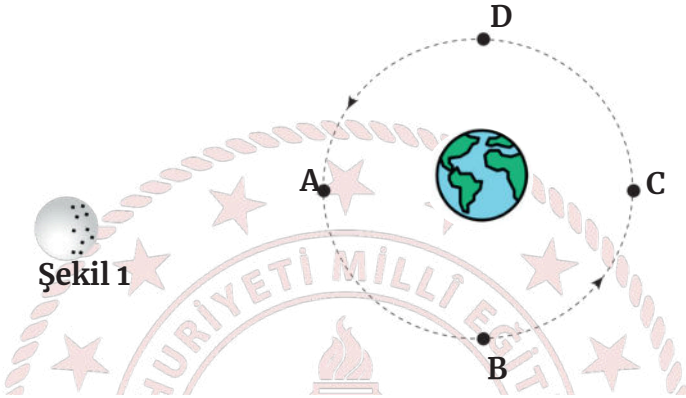
Güneş batıdan doğuya doğru dönme hareketi yapar.

2. öğrencinin yorumunu destekler.

Çünkü kendi eksenini etrafında döndüğü için Güneş gökyüzünde batıya hareket ediyor gibi görünür.

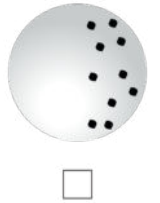
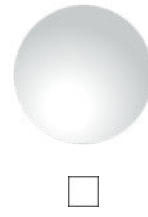
Bu gözlem, öğrencilerden hangisinin yaptığı yorumu destekler? Nedenini açıklayınız.

2. Dünya ve Ay'ın hareketleri ile ilgili bir etkinlikte Dünya'yı temsil etmesi için bir Dünya modeli, Ay'ı temsil etmesi için pinpon topu kullanılmıştır. Ay'ı temsil eden pinpon topunun Şekil 1'deki gibi bir yüzeyi noktalar ile diğer yüzeyi ise çizgiler ile işaretlenmiştir.

Pinpon topu A konumunda iken Dünya'dan bakıldığında sadece noktalı yüzü görülmektedir.

Buna göre pinpon topu D konumuna getirildiğinde aşağıdakilerden hangisi gibi görüldüğünü işaretleyiniz? Yaptığınız işaretlemenin nedenini açıklayınız.

Çünkü Ay'ın kendi etrafında dönme süresi ile Dünya'nın etrafında dolanma süresi aynı olduğundan hep aynı yüzünü görürüz.

3. Ay'ın ilk dördün evresinde Güneş, Dünya ve Ay'ın konumlarını gösteren bir model çiziniz.

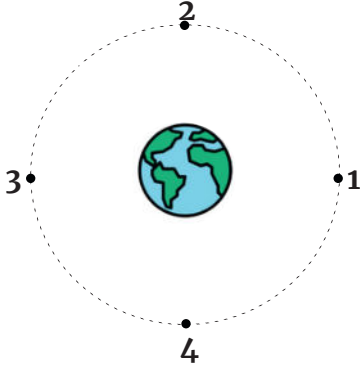

1.durum

2.durum

Bu tarz sorularda güneş farklı taraflara çizilebilir. Güneş ile Dünya arasında kalan yer yeniay evresidir. Saat yönünün tersine gidildiğinde ilkdördün evresini görürsünüz.

4. Ay'ın Dünya yörüngesinde bulunacağı konumlar model üzerinde numaralanarak verilmiştir. Bu modele göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a. Ay 3 numaralı konumdayken bulunduğu evrenin adını yazarak şeklini çiziniz.

3 numara: Dolunay evresi

b. Ay, hangi konumlar arasında Türk bayrağındaki şekliyle görülür?

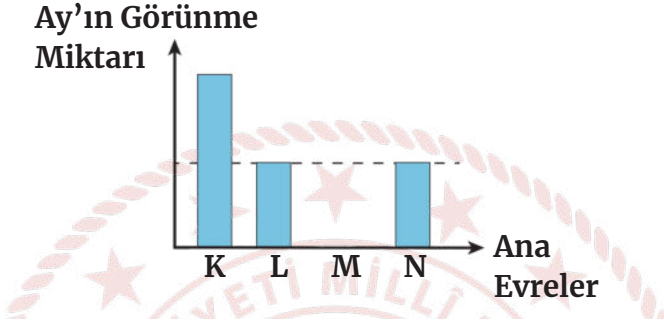
4-1 arasında

c. 6 Nisan'da Ay 2 numaralı konumda olduğuna göre 27 Nisan'da Ay'ın hangi evrede olacağını yazarak şeklini çiziniz.

6 Nisan: 2 numara konum- ilk dördün
6 Nisandan 27 Nisana 21 gün vardır. 21 gün = 3 hafta
İlkdördün evresinden dolunaya 1 hafta
Dolunay evresinden son dördüne 1 hafta
Son dördün evresinden yeni aya 1 hafta
toplam 3 hafta sonra 27 Nisan gününde Ay, yeniay evresinde görülür.

5. Bir öğrenci Ay'ın ana evrelerini sırasıyla gözlemleyerek bu evrelerde Ay'ın Dünya'dan görünme miktarları ile ilgili aşağıdaki grafiği çizmiştir.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- a. Grafikte verilen K, L, M ve N evrelerinin adlarını yazarak şekillerini çiziniz.

K evresi: Dolunay

L evresi: Son dördün

M evresi: Yeniay

N evresi: İlkdördün

- b. L evresinin gözlemlendiği tarih 13 Temmuz olduğuna göre N evresinin gözlemlendiği tarihi yazarak nedenini açıklayınız.

Ana evreler arası : 1 hafta

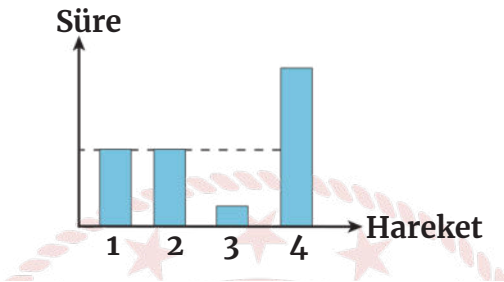
L evresi: Son dördün- 13 Temmuz

N evresi: İlk dördün

Sondördün-yeniay arası (1 hafta), yeniay- ilk dördün arası (1 hafta) toplam 2 hafta sonra görülür

27 Temmuz da ilk dördün evresi görülür.

6. Dünya ve Ay'ın yaptığı hareketlerin bir tam turuna ait sürelerini gösteren grafik aşağıda verilmiştir.

Buna göre 1, 2, 3 ve 4 ile gösterilen hareketler Dünya ve Ay'dan hangisine aittir? Nedenini açıklayınız.

1. evre ve 2. evre süreleri aynı olduğu için birisi Ay'ın dönme hareketini, diğeri Ay'ın Dünya etrafında dolanma hareketini verir.

Buna göre; 1. hareket Ay'ın kendi etrafında dönme hareketi ise 2. hareket Ay'ın Dünya etrafında dolanma hareketidir.

3. hareket Dünya'nın kendi etrafında dönme hareketidir.

4. hareket Dünya'nın Güneş etrafında dolanma hareketidir.